

**Žádost o stanovisko ARÚ AV ČR, Praha, v. v. i. dále jen (ARÚ)
k realizaci archeologického výzkumu, který nebyl vyvolán stavební či jinou činností na území
s archeologickými nálezy dle §22., odst.2**

1. Oprávněná organizace: Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav pro klasickou archeologii	
2. Identifikační údaje o zkoumané lokalitě: Lokalita: Hrdly, součást obce Bohušovice nad Ohří, Ústecký kraj, okres Litoměřice 1. poloha – pole jižně od obce Hrdly, západně od silnice Hrdly-Dolánky nad Ohří 2. poloha – pole severně od silnice Hrdly-Oleško k.ú.: Hrdly p.č.: 548/1, 548/23, 446/18 Stupeň ochrany lokality (např. rejstříkové číslo KP, NKP atp. je-li prohlášena): není Souřadnice středu plochy (JTSK): Easting (mm od Z) X=-754447 Northing (mm od J) Y=-997113 (ZM10; pás: 02-43-13)	
3. Vedoucí výzkumu a odborný garant výzkumu: Mgr. Karel Kůt, Doc. PhDr. Jiří Musil, Ph.D.	
4. Navrhovaný koreferent výzkumu: Doc. PhDr. Eduard Droberjar, Ph.D.	
Prohlášení: Žadající instituce (fyzická osoba) si je vědoma mimořádné zodpovědnosti za průběh archeologického výzkumu který nebyl vyvolán stavební či jinou činností na území s archeologickými nálezy dle §22., odst.2 včetně finančních nákladů, které vzniknou s jeho realizací i následným nutným uvedením lokality do náležitého stavu po jeho ukončení (zahrnutí sond, úprava povrchu apod.). Prohlašuje, že těmito finančními prostředky disponuje, a to přímo, nebo prostřednictvím dalších (fyzických či právnických) osob. Žadající organizace (fyzická osoba) se zavazuje po ukončení terénní části výzkumu vypracovat zprávu o jeho výsledcích formou komplexní nálezové zprávy (ve smyslu dohody o provádění arch. výzkumů č.j. ... a tuto zprávu předat do archivu (prokazuje se č.j. přiděleným podatelnou ARÚ) ARÚ, a to nejpozději do 1 kalendářního roku od data ukončení terénní části výzkumu. Žadající instituce si je vědoma toho, že nedodržení zde deklarovaných závazků a také podmínek, za kterých bude ARÚ eventuelně souhlasit s provedením příslušného výzkumu, může být důvodem k vypovězení dohody s AV ČR a zahájení řízení o odebrání oprávnění k provádění archeologických výzkumů s MK ČR podle § 21, odst. 5 zákona 20/87 Sb., v platném znění. Žadající organizace prohlašuje, že vyjednala s majitelem pozemku náležitosti dle §22 odst.1 a zejm. §24 zákona č. 20/1987Sb., v platném znění	
V Praze dne 10. 6. / 2013 Razítko žadající oprávněné organizace:	Univerzita Karlova v Praze Filozofická fakulta (2) Ústav pro klasickou archeologii 11642 Praha 1, Cestní 20
Podpis statutárního zástupce (oprávněné fyzické osoby):	

5. Povinné přílohy k žádosti:

Příloha č. 1:

Dohoda o předání získaných movitých archeologických nálezů do regionálně příslušné sbírkotvorné organizace, nebo NM v Praze ve smyslu § 23 zákona č. 20/1987 Sb., v platném znění, pokud žadatelem není přímo příslušná instituce

Příloha č. 2 (na volném listu)

Cíle a navrhované metody

Shrnutí dosavadních poznatků o lokalitě, otázky na které má výzkum odpovědět apod. Důraz musí být kladen na maximální využití nedestruktivních metod, vedoucí k minimalizaci plošného rozsahu destruktivního výzkumu včetně předpokládaného odborného přínosu výzkumu

Příloha č. 3 (na volném listu)

Předpokládaná publikace a jiná prezentace výsledků výzkumu:

Příloha č. 4 (na volném listu)

Předpokládaný dopad výsledků výzkumu na lokalitu z hlediska archeologické památkové péče:

Zde např. podnět k zahájení řízení na prohlášení věci za kulturní památku na MK ČR (v případě archeologie návrh na prohlášení za kulturní památku prostřednictvím AV ČR), dohoda s majitelem o zamezení orby a prezentaci nemovité památky přímo v terénu apod. - obecně předpokládaný dopad výsledků výzkumu na další památkový režim na lokalitě a jeho prosazování.

Příloha č. 5

Mapový podklad v odpovídajícím měřítku s vyznačením rozsahu zamýšlené sondáže.

Příloha č. 6 (zejména u zapsaných KP, NKP atp.)

Stanovisko příslušného pracoviště NPÚ k záměru zjišťovací sondáže.

Podřipské muzeum

v Roudnici nad Labem, 7. 6. 2013

Dohoda o předání získaných movitých archeologických nálezů

Movité archeologické nálezy získané při výzkumu na katastrálním území obce Hrdly (Bohušovice nad Ohří, Ústecký kraj, okres Litoměřice) budou předány do Podřipského muzea v Roudnici nad Labem.

Výzkum provede Ústav pro klasickou archeologii ve spolupráci s Podřipským muzeem v Roudnici nad Labem v rámci projektu Grantové agentury Univerzity Karlovy č. 623612 řešeného na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy.

PODŘIPSKÉ MUZEUM

NÁM. JANA Z DRAŽIC 101
413 01 ROUDNICE N.L.
IČO: 68435002, TEL.: 416 878 192

PhDr. Martin Trefný, Ph.D
ředitel muzea

Cíle a navrhované metody

Jedná se o výzkum Ústavu pro klasickou archeologii FF UK ve spolupráci s Podřipským muzeem v Roudnici nad Labem v rámci projektu Grantové agentury Univerzity Karlovy č. 623612 řešeného na Filozofické fakultě UK.

Při opakované letecké prospekci bylo Martinem Gojdou na katastru obce Hrdly (p. č. 548/1, 548/23) zjištěno lomené příkopové ohrazení s přerušením na jednom místě, před kterým se nachází předsunutý kratší příkop. Útvar byl také ověřen geofyzikálním měřením, které zde realizoval Roman Křivánek roku 2002. Vizualně se tento objekt podobá římským dočasným fortifikacím a podle hypotézy by teoreticky mohl souviset s historickou událostí tažení proti Marobudovi r. 6 n. l. Zvažovat lze také ostatní relevantní období římských vojenských aktivit. Prostřednictvím leteckých snímků na internetovém mapovém portálu, zjistil Marian Krucký zřejmě podobnou situaci také na nedaleké poloze ve směru Hrdly-Oleško (p. č. 446/18). Na základě dostupného náhledu se může opět jednat o linii s přerušením a jakýmsi předsunutím.

V rámci lokality Hrdly se nachází řada objektů různého stáří a charakteru. Jedná se např. o několik kruhových příkopů (pohřební areály/rozorané mohyly), menší bodové objekty (hrobové či sídlištní jámy), dlouhý neolitický dům (přes 50 m), 220 m dlouhá část obloukovitého přerušovaného příkopového ohrazení, pravoúhlé objekty (délka strany cca 8-10 m; zřejmě funerálního charakteru) a výše zmiňovaný obloukovitě zalomený příkop s přerušením (Křivánek 2008, 387–388; Gojda 2009, 593; Chybíková 2010, 99).

Katastr obce Hrdly je zajímavý také z hlediska archeologických dokladů doby římské. Roku 1848 byly u Hrdel nalezeny přinejmenším dvě keramické popelnice. Několik dalších se podařilo objevit roku 1871 při stavbě železnice (Hraše 1872, 239; Pič 1905, 301; Motyková-Šneiderová 1963, 20; Droberjar 2002, 86). V blízkosti železniční stanice Hrdly byla odkryta urna s žárovým pohřbem z horizontu Marobudovy říše. Obsahovala dvě bronzové spony pozdně laténské konstrukce s prolamovaným zachycovačem, několik kusů kování opasku, kování picího rohu atd. (Motyková-Šneiderová 1963, 20; Droberjar 2002, 86). Hroby v Hrdlech snad mohly být součástí většího pohřebiště (Droberjar 2002, 86). Za zmínku stojí rovněž nálezy z doby římské z nedalekých Bohušovic nad Ohří. Při stavbě železnice roku 1849 byl odkryt žárový hrob datovatelný do 1. poloviny 1. století po Kr. (Motyková-Šneiderová 1963, 9; Droberjar 2002, 23). Za stodolami tehdejšího císařského velkostatku došlo údajně k rozorání žárových hrobů. O něco dále měl J. Szombathy vykopat několik žárových hrobů rázu Pičory (Pič 1905, 298; Motyková-Šneiderová 1963, 10).

Cíle výzkumu:

Záměrem výzkumu je moderními archeologickými metodami verifikovat výše uvedenou hypotézu, případně získat více relevantních informací o době římské a samozřejmě i o dalších etapách archeologického vývoje v daném regionu. Potvrzení možné římské ofenzivy nespornými doklady by významnou měrou obohatilo znalosti o období, na které se vztahují rané písemné zprávy týkající se Čech, a také o celkové roli našeho území v tehdejších evropském kontextu. Tato problematika nabývá na významu i v souvislosti s bádáním o římsko-germánské koexistenci a mocensko-politických procesech na počátku letopočtu a patří k často diskutovaným otázkám české i zahraniční archeologie.

Jistě je vhodné upozornit, že se zde nesnažíme za každou cenu objevit římské tábory, ale primárně usilujeme spíše o průzkum těchto zajímavých lineárních útvarů, které zůstávají

již léta záhadou a jejichž výpověď se může jednou navždy ztratit v důsledku moderních zásahů do krajiny a přibývajících stavebních aktivit.

Navrhované metody v rámci výzkumu v roce 2013:

- **Geofyzikální průzkum** – v odpovídající síti měření s ohledem na zachycení dílčích prvků patrných na leteckých snímcích z roku 2012 a v místech druhé polohy zaznamenané Marianem Kruckým.
- **Analytické povrchové sběry** – shromáždění pokud možno co největšího počtu artefaktů, které by mohly alespoň naznačit funkci či dataci zkoumaného útvaru.
- **Průzkum detektorem kovů** – hypotetická přítomnost římských vojsk na našem území by mohla být provázena výskytem artefaktů specifického charakteru ve zkoumaném archeologickém kontextu, z nichž nemalá část může být vyrobena z kovu.
- **Sondáž** – Při výzkumech dočasných fortifikací se nachází velmi málo materiálu, zejména kvůli krátkodobému využití těchto objektů. Z tohoto důvodu je pro jejich bližší určení zásadní sondáž, která by mohla ukázat specifický tvar příkopu a některé další charakteristické prvky. Pro uvedené účely se počítá se sondami o šířce zhruba 1 m a délce několika metrů, dané individuální potřebou. Uvedené výkopy jsou tedy poměrně malých rozměrů a přináší mnoho důležitých dat za cenu poškození pouze zanedbatelné části celkového kontextu.
Sonda 1: situována v místech pozvolně zaobleného nároží, kde byla také zachycena pravděpodobně linie žlabu po palisádě probíhající paralelně s vnitřní stranou příkopu
Sonda 2: řez předsunutým kratším příkopem
Sonda 3: v případě příhodných podmínek může být realizován řez předpokládaným lineárním útvarem zaznamenaným Marianem Kruckým na další poloze v rámci lokality Hrdly (p. č. 446/18)
- **Analýza nalezeného materiálu** – RTG snímky, mikroskopický průzkum předmětů, eventuálně radiokarbonové datování/ dendrochronologie/ archeobotanická analýza

Vybraná literatura:

Droberjar, E. 2002: Encyklopedie římské a germánské archeologie v Čechách a na Moravě, Praha.

Gojda, M. 2009: Military activities on Rome's frontier: The evidence of aerial archaeology. In: Salač – Bemmann (Hrsg.), *Mitteleuropa zur Zeit Marbods*, Praha – Bonn, 577–594.

Hraše, J. K. 1872: Mohyly u Hrdlí blíže Terezína. PA IX, 239.

Chybíková, K. 2010: Vyhodnocení výsledků letecké archeologie ve vybrané části Poohří a zhodnocení jejího potenciálu pro výzkum osídlení. In: Gojda a kol., *Studie k dálkovému průzkumu v archeologii*, Plzeň, 88–103.

Křivánek, R. 2008: Geofyzikální měření při ověřování výsledků leteckých průzkumů v severozápadních Čechách. In: Černá – Hlavová (ed.), Archeologické výzkumy v severozápadních Čechách v letech 2003 – 2007. Most, 385–397.

Motyková-Šneiderová, K. 1963: Die Anfänge der römischen Kaiserzeit in Böhmen. Praha.

Píč, J. L. 1905: Starožitnosti země České II/3. Žárové hroby v Čechách a příchod Čechů. Praha.

Předpokládaná publikace a jiná prezentace výzkumu:

- článek v odborném periodiku
- příspěvek na konferenci (přednáška nebo poster)
- případně dílčí kapitola tematické monografie

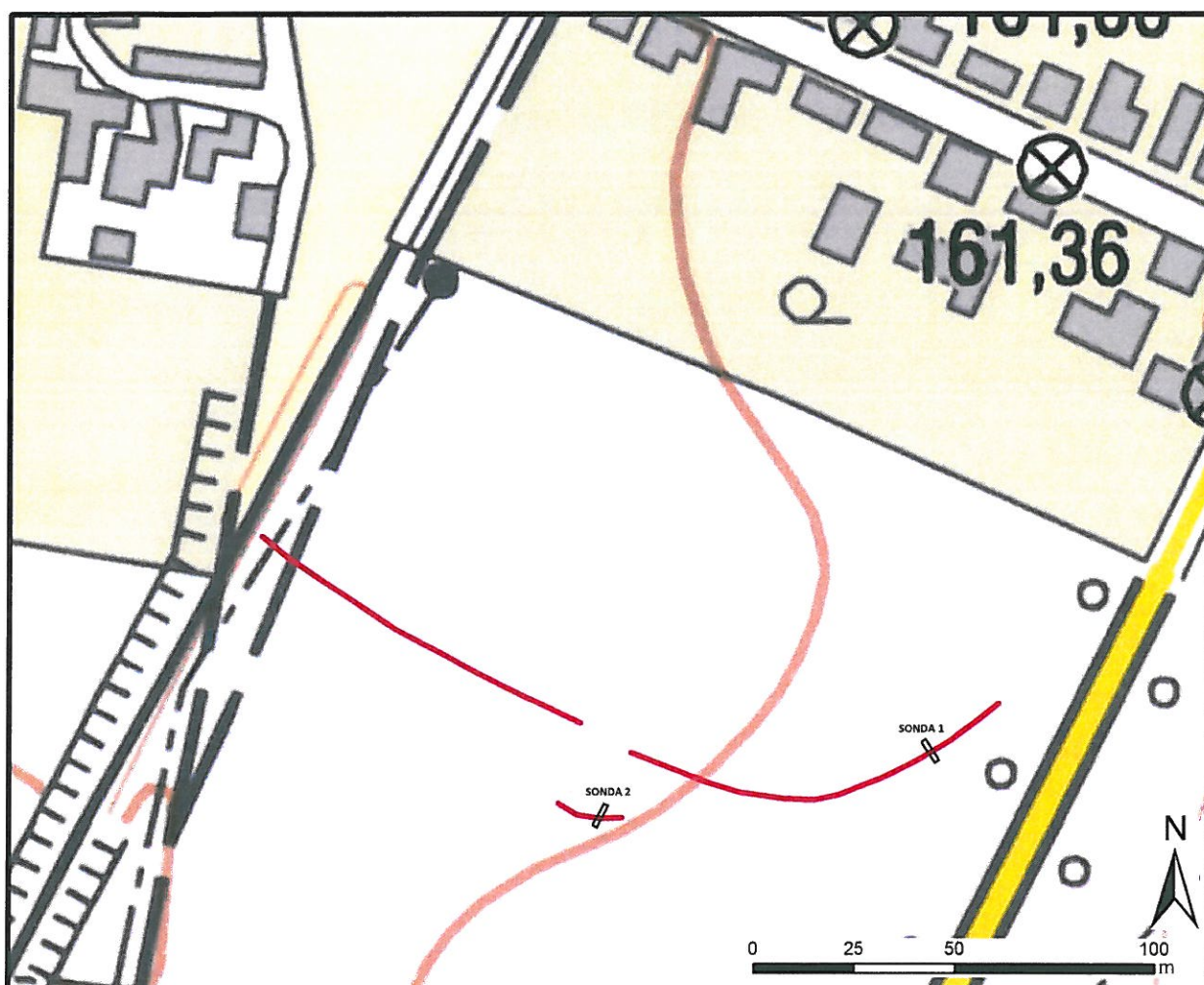
**Předpokládaný dopad výsledků výzkumu na lokalitu
z hlediska archeologické památkové péče**

Lokalita je podle mapových podkladů Státního archeologického seznamu územím s prokázanými archeologickými nálezy (ÚAN I).

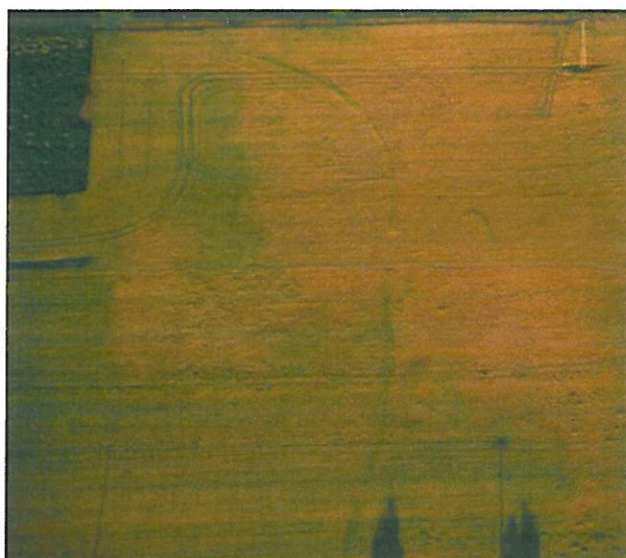
Pokud by se podařilo potvrdit hypotézu o zdejší přítomnosti římského vojska, význam objevu by dalece přesáhl danou oblast a lze ho spatřovat minimálně v kontextu středoevropském.

Lze zvažovat návrh na prohlášení lokality za kulturní památku.

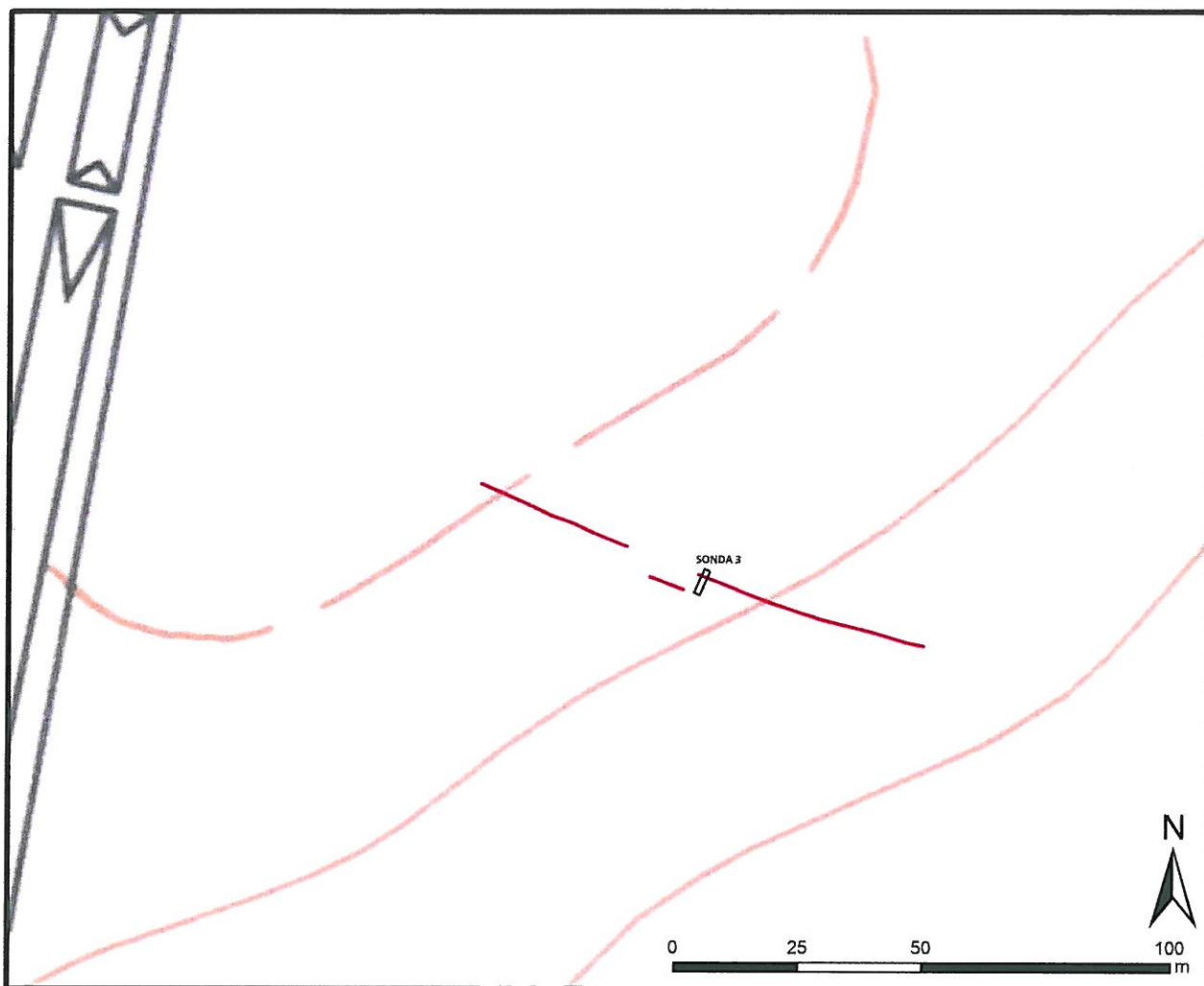
Mapový podklad v odpovídajícím měřítku s vyznačením rozsahu zamýšlené sondáže

OBR. 1. Hrdly: pole jižně od obce Hrdly, západně od silnice Hrdly-Dolánky nad Ohří.
červeně – lineární útvar s předsunutým příkopem
černé obdélníky – předpokládané situování sondy 1 a 2
(zdroj Ondřej Švejcar)

OBR. 2. Hrdly: pohled od západu (foto Martin Gojda 2012)

OBR. 3. Hrdly: pole severně od silnice Hrdly-Oleško
 (poloha zaznamenaná Marianem Kruckým)
 červeně – předpokládaný lineární útvar
 černý obdélník – předpokládané situování sondy 3
 (zdroj Ondřej Švejcár)

OBR. 4. Hrdly: poloha severně od silnice Hrdly-Oleško
 (zdroj www.mapy.cz - letecká 06)

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVÍŠTĚ
V ÚSTÍ NAD LABEM

Vážený pan
Mgr. Karel Kůt
Ústav pro klasickou archeologii
FF UK v Praze
Celená 20
Praha 1

Váš dopis č. j.
mail

Naše č. j.
NPÚ - 351/ /2013/PP/OS-Te

Vyřizuje/tel.
Teryngerová /132

Spisový znak
818.1

V Ústí n. L. dne
7. května 2013

Bohušovice nad Ohří, Ústecký kraj, okr. Litoměřice, k. ú. Hrdly, parc. č. 548/1, 548/23.

Archeologická zjišťovací sondáž.

Vážený pane magistře,

ze strany Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Ústí nad Labem není námitek vůči realizaci zjišťovací sondáže ve výše uvedeném prostoru, který je podle mapových podkladů Státního archeologického seznamu územím s prokázanými archeologickými nálezy (ÚAN I). Akce je iniciována Ústavem pro klasickou archeologii FF UK a bude prováděna ve spolupráci s Podřipským muzeem v Roudnici nad Labem, účast instituce pověřené prováděním archeologických výzkumů je tedy zajištěna.

S pozdravem

PhDr. Petr Hrubý
ředitel